

Afskrift af major Gleins beretning om besættelsen af København.

15. april 1940.

Afskrift!

MAJOR GLEIN

København, den 15. 4. 1940.

Chef for I. [bataillon af] 308. inf[anteri] r[egiment].

Rapport

om landgangen i København og besættelsen af det derværende kastel den 9. 4. 1940.

I. Forberedelserne.

Den 2.4.40 fik jeg fra 1. generalstabsofficer ved 198. inf[anteri] division ordre til at melde mig den 3.4.40 kl. 9,00 i civil i Bendlerstrasse 14, afdeling L, Berlin.

Da jeg meldte mig den 3.4.40 kl. 9,00 fik jeg instruktion af den øverstkommanderende, flyvergeneral Kaupisch. I tilslutning til instruktionen fik jeg følgende ordre: De flyver senest den 4.4.40 som „Amtsrat“ med en passagermaskine fra Tempelhof lufthavn til København.

Opgave:

- 1.) Rekognoscering af anløbsmulighederne for et skib i Københavns frihavn og ved Langelinie.

2.) Rekognoscering af adgangsvejene til kastellet.

3.) Indgående rekognoscering af kastellet: adgange, vagter, vagternes styrke, kastelets bemanning og mulighederne for en hurtig besættelse af kastellet.

Ordrenes og opgavernes udførelse.

Efter fremskaffelsen af nødvendigt pas, valuta og flyvebillet fløj jeg den 4.4.40 kl. 17,30 fra Tempelhof lufthavn med en af Lufthansas maskiner til København. Under hele flyvningen blæste der en heftig storm med stærkt snefog. Det var ikke muligt at se noget, og flyvningen var på grund af den stærke storm meget ubehagelig. Ved min ankomst til Kastrup lufthavn i København kl. 20,40 var det allerede blevet mørkt; snefoget og stormen vedvarede.

Det dårlige vejr, der den aften hemmede trafikken på Københavns gader og i havnen en del, var meget gunstigt for mig til udførelsen af min opgave. Først kørte jeg ubemærket med en taxa fra lufthavnen til Rådhuspladsen. Efter at have sikret mig et værelse og spist til aften på Palace Hotel kørte jeg med sporvognen ud til kvarteret omkring havnen og tog told- og politivagten samt gitteret ved ind- og udgangen til frihavnen, der er lukket om natten og bevogtet af politi, i øjesyn. Under min tur langs med Langelinie, hvor jeg rekognoscerede anløbsmulighederne, blev jeg standset af en politibetjent. På hans spørgsmål, hvad jeg ville her, sagde jeg bl. a. til ham, at jeg var fremmed her og var faret vild. Jeg blev derpå meget elskværdigt fulgt hen til det nærmeste sporvognsstoppested af betjenten. Da betjenten havde forladt mig og fjernede sig til den modsatte side, begav jeg mig straks igen tilbage til Langelinie og undersøgte derpå adgangsvejen til kastelets indgange mod syd og nord, hvorved jeg også konstaterede, at portene var lukkede om natten.

Med dette resultat afsluttede jeg så den første rekognoscering og kørte derpå kl. 1,30 i taxa tilbage til hotellet.

Den 5.4.40 kl. 8,00 gentog jeg min rekognoscering af havneterrænet, og derefter begav jeg mig til kastellet, hvor jeg konstaterede, at portene nu var åbne, og at gennemgang gennem kastellet også var mulig for civilpersoner.

Resolut begav jeg mig derpå gennem den søndre port ind i kastellet. Vagten, der stod ved denne indgang, råbte mig ikke an.

For at skjule mine hensigter slog jeg først ind på vejen til kirken. Da jeg kom derhen, konstaterede jeg, at kirken var lukket. Dette blev bemærket af en dansk sergent, der samtidig kom forbi kirken. Sergenten kom så henimod mig og spurgte mig, om jeg ville ind i kirken. Da jeg svarede bekræftende, sagde han til mig, at kirken kun var åben om søndagen. Efter en kort samtale spurgte jeg så sergenten, om han ikke kunne vise og forklare mig seværdighederne i det gamle kastel. Sergenten opfyldte beredvilligt min anmodning. Først førte han mig til korporalsmessen, hvor jeg drak et glas øl med ham. Samtidig fortalte han mig så lidt om kastellet, dets styrke og militære betydning. Efter at jeg havde drukket øllet sammen med ham, viste han mig så generalsboligerne, de forskellige kontorer, telefoncentralen, vagterne og de gamle porte ved den sydlige og nordlige indgang. Da jeg havde set alt, hvad der havde betydning for mig, tog jeg afsked med sergenten og kørte med sporvognen til Amalienborg, hvor jeg så slotsvagten (livgarden) trække op.

Umiddelbart efter begav jeg mig til mit hotel og gjorde mig klar til hjemrejsen.

Kl. 14,30 begav jeg mig til Kastrup lufthavn, hvor jeg så tiltrådte tilbageflyvningen til Berlin kl. 15,30.

Ankomst til Berlin kl. 20,30.

Den 6.4.40 om formiddagen aflagde jeg rapport om resultatet af mine rekognosceringer i afdeling L i Bendlerstrasse 14 i Berlin.

Tilbagerejse til Perleberg om eftermiddagen.

II. Divisionsbefalingen.

Major Gleins afdeling.

1.) *Chef:* Major *Glein*, chef for I. [bataillon af] 308. i[nfanteri]r[egiment],

- 2.) *Deltagende styrker:* I. [bataillon af] 308. i[nfanteri]r[egiment],
cyklistdeling af 326. i[nfanteri]r[egiment],
1 deling af 3. [kompagni af] 235. pi[oner] btl.,
1 mellemstor radiostation,
10 helbefarne mather,
1 gruppe af O.K.W.'s Abwehrafdeling fra Berlin,
1 propaganda- og tonefilmstrop.
- 3.) *Opgave:* Major Gleins afdeling sejler med „Hansestadt Danzig“ fra Travemünde til København, tiltvinger sig landgang den 9.4.40 kl. 5.15 og besætter kastelet for at give den tyske gesandts krav særligt eftertryk.
- 4.) *Opgaver i enkeltheder:*
- Afdeling Glein tiltvinger sig landgang så nær som muligt ved kastelet og trænger ad den hurtigste vej efter mundtlig anvisning og personlig rekognoscering frem til kastelet (delstyrker, først og fremmest pionerer i forvejen!) Det gælder i første række om at besætte den østlige del af kastelet således, at den vest for denne liggende indre del af kastelet kan beherskes. Jerngitre, der står i vejen, skal fjernes ved sprængning eller overvindes ved hjælp af rebstiger og andre hjælpemidler. Pigtrådssakse medbringes!
Den kommanderende general, som bor i østsiden af kastelet, skal tages som gidsel under hensyntagen til hans militære rang, ligeledes om muligt andre høje officerer. Endvidere besættes en telefoncentral, der ligger i den østlige del af kastelet.
  - Samtidig skal begge de bevogtede indgangsporte til kastelet mod nord og syd tages ved overrumpling og holdes åbne for de efterfølgende styrker. (Telefonerne i vagtbygningerne skal besættes for at forhindre afgivelse af advarsler!)
  - Afdelingens hovedstyrke rykker ad hurtigste vej ind i det indre af kastelet, besætter de vigtigste punkter og tvinger mandskabet til overgivelse. Mandskabet skal først tvinges til at aflevere sine våben. Forhandlinger, som bliver nødvendige i den anledning, skal føres *hurtigt* og *energisk*. Kommer det til kamp, skal der gås frem under hensynsløs anvendelse af magt. Kastelet skal forsvares både mod udfald fra dets eget mandskab og mod angreb ude fra. Baneovergangene på vestsiden af kastelet skal besættes.
  - Når situationen senere tillader det, skal vigtige punkter af havnen besættes og danske og udenlandske skibe hindres i at løbe ud.
Skibe fra følgende stater kan dog *uhindret løbe ud:*
U.S.A., Italien, Rusland, Spanien, Japan.
  - Der skal snarest muligt etableres forbindelse med det tyske gesandtskab. (Kastelsvej 40, byplanen nr. 20).
- 5.) *Fra luftvåbnet medvirker:*
- Rekognosceringseskadrille* 2. gruppe Heinkel af 10. eskadrille. Når maskiner fra denne eskadrille viser sig, skal der udlægges kendingsflag af hensyn til eventuel nedkastning af meldinger, ligesom forreste linie skal markeres.
  - Bombeeskadre 4*
som er rede til, hvis situationen i København kræver det, at angribe med overlegen styrke og knuse fjendens modstand. Bombeeskadre 4 vil nå frem ca. $\frac{1}{2}$ til 1 time efter afdeling Gleins landgang i København. Hvis det på grund af *svære kampe* er nødvendigt at sætte denne eskadre ind, skal der afskydes røde lyskugler, men *kun efter ordre af major Glein*.

III. Udførelsen.¹⁾

Indskibningen af tropperne på „Hansestadt Danzig“ i Travemünde inkl. de medbragte motorkøretøjer, (motorcykler) cykler, efterretningstjenestens materiel, ammunition og forplejning skete uden uheld og var tilendebragt den 8.4.40 kl. 2,45.

Efter melding til skibskommandanten stak „Hansestadt Danzig“ til søs henimod kl. 3,00.

Stemningen blandt mandskabet var til trods for den meget stærke belægning af skibet fortrinlig.

Efter udleveringen af en portion varm te, som jeg lod tilberede i kabyssen, beordrede jeg ro for mine tropper til kl. 9,00. Jeg selv tilbragte natten på kommandobroen hos skibets kommandant, orlogskaptajn Schröder, med hvem jeg fastlagde og gennemarbejdede færden indtil de mindste enkeltheder.

Henad kl. 4,00 blev vi ved blinksignaler og gennem råber præjet af et skib, som overhalede os fra den ene side, hvorpå vort skib stoppede. Orlogskaptajn Schröder begav sig derpå med et lille kommando af skibets besætning ombord på det skib, der havde præjet os. Det sidstnævnte var den tyske isbryder „Stettin“. Efter ca. 20 minutters forløb kom orlogskaptajn Schröder tilbage til os med en kaptajnløjtnant, kommandanten fra „Stettin“. I min nærværelse meldte „Stettin“s kommandant, at der var meldt engelske ubåde i farvandet omkring Kattegat og Øresund, og at han sammen med to forpostbåde havde fået ordre til at beskytte „Hansestadt Danzig“ og samtidig bane vejen for den gennem det islagte hav.

Efter en kort rådslagning og studium af søkortet gav orlogskaptajn Schröder „Stettin“s kommandant følgende ordre:

„Jeg har til hensigt at sejle langs den danske søgrænse, således at et undervandsangreb på „Hansestadt Danzig“ vanskeliggøres. Sejl med Deres skib og de to forpostbåde i forvejen for fuld damp og undersøg, om havet er isfrit; endvidere må De beskytte „Hansestadt Danzig“ mod de meldte fjendtlige ubåde. 5 sømil fra Trekronerfortet ankrer De op og afventer der „Danzig“s ankomst, hvorefter De skal modtage yderligere ordrer.“

Efter at have fået denne ordre begav „Stettin“s kommandant sig tilbage til sit skib og sejlede af sted.

„Hansestadt Danzig“ fortsatte derpå ligeledes sin fart.

Imidlertid var det blevet dag. Efter skibskommandantens råd gav jeg cheferne for mine enheder ordre til på det strengeste at overvåge, at der udover skibets besætning ikke viste sig nogen soldat på det øverste dæk.

Desuden gav jeg ordre til, at skibets luger skulle lukkes.

Det sidste havde naturligvis til følge, at der på grund af den stærke bemanning blev frygtelig varmt i de nederste skibsrum. Luften i skibets rum var så kvalm og ubehagelig, at man næsten ikke kunne ånde.

For den store sags skyld udholdt dog alle mine soldater villigt dette.

Efter udpurringen kl. 9,00 blev der udleveret morgenmad. Derefter blev uniformerne bragt i orden, våbnene eftersat, og instruktion afholdt.

Henimod kl. 10,00 sigtedes der fra kommandobroen 2 danske torpedobåde, der fulgte efter og iagttog vort skib, men atter forsvandt efter 1½ times forløb.

Endvidere blev der flere gange sigtet tyske rekognosceringsmaskiner.

Kl. 14,00 gav jeg cheferne for de enheder, der stod under min kommando, ordre til at møde i officersmessen for at modtage ordrer.

Først gav jeg meddelelse om vor opgave, hvilket blev modtaget med virkelig begejstring og stor glæde af alle tilstedeværende. Derefter gav jeg mine ordrer til løsningen af vor opgave.

Til hver af cheferne havde jeg udarbejdet en skitse, hvorpå hans rute til kastellet og indenfor dette nøjagtigt var indtegnet; desuden drøftede jeg på grundlag af skitserne med hver enkelt chef hans opgave. Efter at jeg atter havde dimitteret cheferne for enhederne, og disse havde bekendtgjort vor opgave for mandskabet, herskede der den største begejstring over hele skibet. Mine soldater, der imidlertid var blevet gode venner med den i enhver henseende imødekommende skibsbesætning, var enige med deres kammerater i marinen om, at vi ville klare vor opgave — koste hvad det ville!

I løbet af natten sejlede vort skib gennem Kattegat og Øresund; de ubåde, vi havde fået melding om, mærkede vi intet til.

Da vort skib den 9.4.40 henad kl. 3,00 nærmerede sig Helsingør, lod jeg mine soldater purre ud.

Efter indtagelsen af morgenmaden gjorde enhederne sig klar til udskibning.

Kl. 4,45 var vi kommet i nærheden af Trekronefortet. Vort skib stoppede; 100 m fra os lå isbryderen „Stettin“, der som aftalt ventede på os her.

Fra „Stettin“ blev der derpå råbt over til os, at den danske lods, som man ved blink-signaler havde anmodet om til at føre skibet ind i Københavns havn, var blevet nægtet.

Trekronefortet, som i den stjerneklare nat var klart synligt og også flere gange belyste os med lyskaster, forholdt sig fuldstændig roligt.

Vi vidste nu ikke, hvorledes det bemandede og med svært skyts armerede fort, som vi måtte sejle udenom, ville forholde sig overfor vort skib ved indsejlingen. Endvidere vidste vi heller ikke, hvor de foran indsejlingen til havnen udlagte minefelter befandt sig.

Skibets kommandant og jeg stod på kommandobroen og var beredt på alt, men vi var enige om, at vi ubetinget måtte nå vort mål — hvordan det så end skulle gå!

Efter at vi havde fattet denne beslutning, gav orl[ogs]kaptajn Schröder gennem råberens ordre til „Stettin“ om straks at starte for fuld damp, sejle uden om fortet i zigzagkurs og lægge ind i havnen ved Langelinie.

„Stettin“ startede straks, vort „Danzig“ fulgte efter i dets kølvand i en afstand af 100 m.

På Trekronefortet var alt stadig roligt, ligeledes på et dansk krigsskib, som lå for anker i havnen udfor Langelinie.

Kl. 5,20 var vi i København uantastet nået ind i havnen ved Langelinie, hvor „Hansesødt Danzig“ derpå lagde til.

Efter at falderebene var gået, blev der først udskibet en s[vær] m[askin]g[evær]-deling, som blev bragt i stilling på kajen for at sikre udskibningen.

Efter den s[være] m[askin]g[evær]-deling fulgte to stødtropper på cykel med følgende *ordre*: Overmanding af politi- og toldvagterne i havnen og ødelæggelse af telefonerne i vagtbygningerne.

Begge vagterne blev i løbet af 5 minutter overmandet, afvæbnet og taget til fange af stødtropperne. Telefonledningerne blev klippet over med pigtrådssakse. Under denne aktion, udskibedes den forstærkede b[a]t[ai]ll[on] og afsendtes i ilmarch i retning af kastellet.

Rækkefølgen:

Fortroppen: To grupper på cykle.

Opgave: Rekognoscering omkring portene til kastellet mod nord og syd.

Tæt bagefter rekognosceringsgrupperne følger to sprængningstroppe af pil[oner]-delingen på cykle.

Styrke: 1 off[icer] og 4 mand hver.

Opgave: Sprængning af portene til kastellet mod nord og syd.

I 200 m afstand

følger 1. k[om]p[agni] forstærket med en s[vær] m[askin] g[evær]-deling og en gruppe af efterretningsafdelingen.

Chef: Kaptajn Beck.

Opgave: Efter sprængningen af portene til kastellet skulle han straks trænge ind gennem nord- og sydporten med stødtroppene, overmande og afvæbne vagterne, besætte og ødelægge telefoncentralen, besætte generalens bolig og tage generalen som gidsel. Derpå støde frem gennem kastellet, besætte de udvendige volde og indrette dem til forsvar.

3. k[om]p[agni] forstærket med en s[vær] m[askin]g[evær]-deling.

Chef: Løjtnant Gruler.

Opgave: Følge efter 1. kompagni og trænge ind i kastellet gennem den nordlige port. Besætte vagterne indenfor nord- og sydporten.

Bevogtning af våben- og ammunitionsdepoterne.

Gennemsøgning af boligerne og kaserneblokkene.

Tilfangetagelse og afvæbning af kastelets besætning.

Bevogtning af fangerne.

Bataillonsstaben med den mellemstore radiostation (radiostationen blev læsset på en lastbil, som pålidelige folk var mødt med).

Abwehr-, propaganda- og tonefilmsafdelingerne følger umiddelbart efter 3. kompagni.

Chef: Ordonnans-officer løjtnant Taxis.

2. kompagni forstærket med en s[vær] m[askin]g[evær]-deling.

Chef: Løjtnant Baier.

Opgave: Ydre sikring. Samtlige adgangsveje til kastellet skal afspærres og sikres.

Rekognoscering mod vest indtil jernbanelinien.

Den først[ærkede] b[a]t[ai][lon] var uden uheld udskibet i løbet af 20 minutter og sat ind i overensstemmelse med ordren.

Under udskibningen lod jeg et prisekommando af skibsbesætningen — *styrke:* 1 officer og 12 mand og to cyklistgrupper — besætte det i havnen overfor liggende danske krigsskib og lod besætningen, 2 officerer og 30 mand, afvæbne og tage til fange.

Forløbet af kastelets besættelse:

Af cyklistgrupperne, der var blevet sendt forud til portene til kastellet for at rekognoscere, meldtes der kl. 5,30, at sydporten var åben, men nordporten derimod lukket.

Den sidstnævnte sprængtes derpå kl. 5,32 af den nordlige sprængningskommando.

Umiddelbart efter denne sprængning trængte 1. kompagnis stødtropper ind i kastellet gennem syd- og nordporten. Vagtposterne og hovedvagten ved sydporten — *styrke:* 1 officer og 30 mand — blev overrumplet, nedkæmpet med jiu-jitsu og afvæbnet. Med undtagelse af den vagthavende officer, der affyrede sin pistol mod chefen for 1. kompagni, ydedes der ingen yderligere modstand af vagtposterne og vagtmandskabet.

Ved besættelsen og ødelæggelsen af telefoncentralen blev der først ydet modstand af de danske telefonister; den blev dog hurtigt brudt.

I mellemtiden var nu også 3. kompagni og b[a]t[ai][lons]-staben trængt ind i kastellet gennem nordporten.

Efter at de svære m[askin]g[eværer] var bragt i stilling, blev besættelsen af de indvendige vagter og gennemsøgningen af boliger og kaserneblokke gennemført.

B[a]t[ai][lons]-kommandostationen blev installeret kl. 5,30 i generalstokkens stueetage.

Radiostationen, der blev stillet op i haven ved siden af generalstokken, var driftsklar kl. 5,55.

Kl. 6,05 var følgende forbindelser etableret:

- 1.) Det tyske gesandtskab
- 2.) 198. inf[anteri] division i Korsør
- 3.) 305. i[nfanteri] r[egiment] i Gedser.

Kl. 6,10 hejstes det tyske rigskrigsflag over den danske generalsbolig, og samtidig udlagdes flyverkendingsflag.

Gennemsøgningen af boligerne og kaserneblokkene var tilendebragt henimod kl. 6,15.

De fange officerer blev først anbragt i generalens bolig og senere i officiantmessen, de fange underofficerer og de menige samt de danske politibetjente i gymnastiksalen.

Da der ved gennemsøgningen af boligerne efter militærpersoner flere gange fra dansk side blev skudt på medlemmer af 3. kompagni, gav jeg ordre til, at også kvinder og børn skulle forlade boligerne, og at de først af sikkerhedsgrunde skulle begive sig over i kastelets kirken.

Kl. 6,20 viste de første tyske flyvere sig over kastellet, nemlig først en rekognosceringseskadrille og senere nogle bombeeskadriller.

I tiden fra kl. 5,30 til 6,15 afvæbnedes alle tjenstgørende politifolk indenfor kastelets afspæringsområde af den ydre sikring (2. kompagni) og førtes som fanger til kastellet. Politivagterne indenfor 2. kompagnis område besattes. På gaden arresteredes desuden følgende, der indbragtes som fanger af 2. kompagni: 22 militærpersoner, deriblandt den danske generalstabschef, generalmajor Gørtz, samt 2 civilpersoner, nemlig den danske indenrigsminister og den engelske handelsattaché.

Den udvendige sikring (1 gruppe) mod Amalienborg Slot blev angrebet af slotsvagtten. Sikringsmandskabet besvarede ilden, hvorpå slotsvagtten trak sig tilbage. 3 danske soldater såredes.

Kl. 7,35 meldte jeg pr. radio til 198. inf[anteri] division:

„Kastellet i København besat uden modstand“. (Signal egi.).

Ved afgivelsen af denne melding var følgende fanger i min magt:

48 officerer, deriblandt 2 generaler og 8 stabsofficerer,

635 underofficerer og menige af hæren og marinen,

32 politifolk,

2 civilpersoner.

Kl. 7,50 modtog jeg følgende melding fra det tyske gesandtskab:

„Alt i orden, Danmark accepterer tyske krav.“

Henimod kl. 8,00 lod jeg radiohuset, telefonhuset, telegrafstationen, forstærkerstationen og de 15 centraler i København besætte af det specialpersonale, der var stillet til min rådighed af post-specialgruppen.

Den Abwehrgruppe fra O.K.W. i Berlin, der var stillet til min rådighed, arbejdede i henhold til særlig ordre selvstændigt under kommando af major i luftvåbnet Wachterhagen.

Henimod kl. 9,00 modtog jeg fra luftattachéen ved det tyske gesandtskab, oberst Petersen, ordre til

1.) at indrage de ydre sikringer,

2.) at tilbagelevere våbnene til de tilfangetagne officerer og politifolk.

3.) at løslade samtlige fanger.

Løsladelsen af fangerne påbegyndtes derefter straks.

Først løslodes kvinderne og børnene, derefter officererne og politifolkene, efter at de først havde fået udleveret deres våben, og til slut gruppevis underofficererne og de menige. De sidstnævnte fik før deres løsladelse forplejning fra den danske kostforplejningskøkken.

Kl. 11,30 var de ydre sikringer inddraget og samtlige fanger frigivet.

Kastellets indkvarteringssteder blev derpå efter ordre rømmet af danskerne og overtaget af de enheder, som stod under min kommando. Idet den indre sikring af kastellet opretholdtes, var vor opgave dermed heldigt afsluttet.

(sign.) **Glein.**

For afskriftens rigtighed:

Klotz.

Kaptajn i g.